

Anna Lindh: glas Švedske za Evropo na svetovnem prizorišču (1957–2003)

Ylva Anna Maria Lindh je ena najvplivnejših osebnosti v sodobni švedski politiki. Politično se je začela udeleževati že zelo zgodaj.

Rodila se je leta 1957. Študirala je pravo na univerzi v Uppsali. Leta 1982 je bila izvoljena v parlament. Dvanajst let pozneje je postala ministrica za okolje. Prislужila si je mednarodno priznanje kot kritična in predana švedska zunanja ministrica.

Anna Lindh, odločna zagovornica Evrope, je pridobila na vplivu med švedskim predsedovanjem Evropski uniji leta 2001, ko je s svojimi diplomatskimi veščinami pomagala preprečiti vojno v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji. Vodila je kampanjo švedske vlade za „da“ na referendumu za sprejem evra leta 2003. Nekaj dni pred glasovanjem je bila umorjena.

Zgodnja leta

Ylva Anna Maria Lindh se je rodila 19. junija 1957 v predmestju Stockholma očetu umetniku in materi učiteljici. Lindhova se je začela udeleževati v politiki, ko se je kot dvanajstletnica pridružila socialni demokratični mladini. Leto pozneje je postala uradna govorka lokalnega odbora stranke.

Politično se je udeleževala tudi med študijem prava na univerzi v Uppsali. Po diplomi je pol leta delala na okrožnem sodišču, nato je bila leta 1982 izvoljena za poslanko socialnih demokratov. Leta 1984 je postala prva ženska predsednica švedske socialdemokratske mladine.

Med letoma 1991 in 1994 je bila mestna svetnica za kulturo v Stockholmu, nato je bila imenovana za ministrico za okolje. V tej funkciji je postala znana ne le v nacionalni politiki, ampak tudi na mednarodni ravni. Bila je neutrudljiva borka in je marsikatero podjetje pripravila do tega, da je izboljšalo svojo okoljsko učinkovitost.

Na svetovnem prizorišču

Lindhova je bila leta 1998 kot obetavna švedska političarka imenovana za zunanjo ministrico vlade Gorana Perssona. Mediji so jo imenovali Perssonova kronska princesa, saj si je predsednik vlade prizadeval, da bi ga nasledila na čelu stranke in kasneje države.

Anna Lindh je veljala za zelo neposredno osebo, ki je ostro kritizirala druge države, vključno z nekaterimi zaveznicami Švedske, zlasti glede človekovih pravic. V Moskvi je izrazila ostro kritiko ruskih ukrepov v Čečeniji; odločno je podpirala soobstoj dveh držav kot rešitev spora na Bližnjem vzhodu in močno nasprotovala politiki tedanjega izraelskega predsednika vlade Ariela Šarona do Palestincev.

Nasprotovala je napadu Iraka brez soglasja Združenih narodov in predsednika Georgea W. Busha opredelila kot samotnega jez-deca.. Na obisku v Washingtonu je okrcala Združene države Amerike zaradi ravnanja z zaporniki v zalivu Guantanamo.

„Mogoče je ubiti človeka, ne pa idej“,

je dejala v govoru na pogrebu Olafa Palme 15. marca 1986.

Kampanja za sprejetje evra

Največja politična strast Lindhove je bila Evropa. Imela je pomembno vlogo pri krepitevi vloge Švedske v Evropski uniji, ko je med švedskim predsedovanjem EU leta 2001 predsedovala sestankom zunanjih ministrov. Ko je leta 2001 v Neki jugoslovanski republiki (zdaj Severna Makedonija) grozila vojna, je kot glavna odposlanica Evrope odigrala ključno vlogo pri približevanju različnih zunanje-političnih stališč držav članic, kar je omogočilo usklajeno ukrepanje in pomagalo preprečiti vojno.

Lindhova se je vedno odločno zavzemala za Evropo, četudi je služila državi, ki je bila včasih skeptična glede EU. Septembra 2003 je bila med vodilnimi kampanje za švedski referendum za sprejetje evra. V kampanji se je neutrudno udeleževala in se zapisala v spomin po svojih prodornih govorih. Prepričala je celo

tedanjega grškega predsednika vlade Georgea Papandreoua in nemškega podkanclerja Joschko Fischerja, da se ji pridružita na Švedskem in podpreta kampanjo za sprejem evra.

Tragična smrt

Lindhova je bila žrtev napada z nožem v trgovini v središču Stockholma 10. septembra 2003, dan pred tem, ko bi morala sodelovati v televizijski razpravi o referendumu in tri dni pred referendumom. Dan za tem je umrla.

Švedska je zavrnila evro s 55,9 odstotki glasov proti in 42 odstotki glasov za.

V počastitev njenih prizadevanj so bile sprejete pobude in programi, ki nosijo njeno ime. Med njimi sta Evro-sredozemska fundacija Anne Lindh za dialog med kulturami, ki je mreža organizacij civilne družbe za spodbujanje medkulturnega dialoga v Sredozemlju, in nagrada Anna Lindh. Ta se vsako leto podeli osebi ali instituciji, ki se zavzema za boj proti brezbriznosti, predsodkom, zatiranju in krivicam ter spodbuja kakovostno življenje za vse ljudi v okolju, ki spoštuje človekove pravice. Med prejemniki nagrade sta političarka in diplomatka Madeleine Albright in Eren Keskin, turška odvetnica na področju pravic oseb LGBT, žensk in beguncev.